

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเปลี่ยนแปลงของโลกในหลายด้านโดยเฉพาะ ด้านเศรษฐกิจ ส่งผลต่อประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งประเทศไทยได้ประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2545, หน้า 9) จากสภาพปัญหาดังกล่าว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาพระราชทานแนวพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย ให้ประกอบอาชีพอย่างพอเพียงที่จะเลี้ยงตัวเองได้ (self sufficiency) หลักการสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง คือการบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็ก เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นระบบการผลิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ยึดหลัก การพึ่งตนเองอย่างมีอิสระภาพ มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอนมีการใช้ชีวิตดำเนินการตามหลักวิชาการ เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคม นอกจากนี้ทฤษฎีใหม่ ยังสามารถนำไปใช้อย่างยืดหยุ่นได้ตั้งพระราชดำรัส เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2541 เกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ว่าสามารถยืดหยุ่นได้เหมือนชีวิตของคนทุกคนต้องมีการยืดหยุ่น ดังนั้นทฤษฎีใหม่สามารถนำไปใช้ได้ทุกโอกาสทุกเวลาในยามปกติ ก็จะทำให้ร่ำรวยมากขึ้น ในยามที่เกิดอุทกภัยก็จะสามารถฟื้นตัวได้รวดเร็ว ทำให้ประชาชนมีโอกาสพึ่งตนเองได้อย่างดี โดยไม่ต้องให้ราชการไปช่วยเหลือมากเกินไป

ด้วยเหตุดังกล่าวจังหวัดชัยนาทได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมนั้นต้องกระทำอย่างจริงจัง และต่อเนื่องสม่ำเสมออันนำไปสู่ครัวเรือน ที่มีความเป็นอยู่แบบพอเพียงมีครอบครัวที่อบอุ่นและนำไปสู่ความมั่นคง อย่างยั่งยืนของสังคมไทย ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความพอเพียง

จังหวัดชัยนาทได้มีนโยบายในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนขึ้นเพื่อขับเคลื่อนให้เป็นรูปธรรม ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนจะแบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือศูนย์หลักและศูนย์เครือข่าย ซึ่งจะคัดเลือกเกษตรกรยากจนเกษตรกรหรือบุคคลทั่วไปที่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรโดยสามารถเลือกแหล่งที่จะเรียนรู้เพื่อฝึกอาชีพเกษตรที่หลากหลาย จากศูนย์หลัก และเรียนรู้เพิ่มทักษะเฉพาะสาขาเพื่อพัฒนาต่อยอดการเกษตรจากศูนย์เครือข่ายเป้าหมายการดำเนินการยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เดินสายกลางความพอมีพอกิน สมเหตุ สมผล และสร้างภูมิคุ้มกัน มีคุณธรรมนำความรู้โดยมีการทำงานที่โปร่งใส เป็นธรรม ประหยัด และมีประสิทธิภาพ ซึ่งเกษตรกรยากจนและเกษตรกรทั่วไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ จะต้องเกิด จากความตั้งใจของเกษตรกรจริง ๆ ภายใต้การเรียนรู้ในลักษณะเกษตรกรสอนเกษตรกรจากปราชญ์ชาวบ้านและศูนย์ศึกษาพัฒนา

อันเนื่องมาจากพระราชดำริโดยมีหน่วยงานภาครัฐในระดับพื้นที่ให้การสนับสนุนสืบเนื่องในปี 2548 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินโครงการจัดทำแปลงเรียนรู้ควบคู่กับการผลิตเพื่อเลี้ยงชีพ (1 อำเภอ 1 แปลง) เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรรายากจนที่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเป็นภาระของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ต้องช่วยเหลือเกษตรกรให้เข้ามาเรียนรู้และเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรร่วมกันในลักษณะนำพานำทำ (learning by doing) ภายใต้การทำเกษตรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีหน่วยงานในสังกัดและวิทยาการเกษตรอาสา ร่วมให้ความรู้ โดยใช้พื้นที่ของภาครัฐและเอกชนที่ยินยอม ต่อมาในปี 2549 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าแหล่งเรียนรู้ทางเกษตรของภาครัฐ โดยเฉพาะของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จมีเป็นจำนวนมาก หากได้บูรณาการกันจะเกิดพลังในการส่งเสริมอาชีพเกษตร จึงได้รวมแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน (มติ ครม. วันที่ 4 ตุลาคม 2548) เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรอย่างต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา การดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนดำเนินการโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนที่ให้ความรู้การเกษตรที่หลากหลาย อย่างยั่งยืนและถาวร เกษตรกรเกิดความสามัคคีและได้เรียนรู้ร่วมกันในการทำเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ทางการเกษตรอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อบูรณาการความรู้และภูมิปัญญาชาวบ้านในระดับพื้นที่จากหน่วยงานภาครัฐ วิทยาการเกษตรและปราชญ์ชาวบ้าน (ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ม.ป.ป. หน้า 23) สำหรับในปี 2550 ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน จะดำเนินการพัฒนาขับเคลื่อนให้เป็นรูปธรรมโดยจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนเป็น 2 รูปแบบคือ ศูนย์หลัก และศูนย์เครือข่าย เกษตรกรรายากจน และบุคคลทั่วไป ที่ประสงค์ประกอบอาชีพเกษตร สามารถเลือกแหล่งที่จะเรียนรู้เพื่อฝึกอาชีพเกษตรที่หลากหลายจากศูนย์หลักและเรียนรู้เพิ่มทักษะเฉพาะสาขาเพื่อพัฒนาต่อยอดการเกษตรจากศูนย์เครือข่าย เป้าหมายการดำเนินงานเน้นเชิงคุณภาพ งบประมาณบูรณาการ มีเจ้าภาพหลัก ดำเนินการยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เดินสายกลาง ความพอมีพอกิน สมเหตุสมผล และสร้างภูมิคุ้มกัน มีคุณธรรม นำความรู้ โดยมีการทำงานที่โปร่งใส เป็นธรรม ประหยัด และมีประสิทธิภาพ เกษตรกรรายากจน และเกษตรกรทั่วไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ จะต้องเกิดจากใจเกษตรกรจริงๆ ภายใต้การเรียนรู้ในลักษณะเกษตรกรสอนเกษตรกร จากปราชญ์ชาวบ้าน และศูนย์ศึกษาพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีหน่วยงานภาครัฐในระดับพื้นที่ให้การสนับสนุน

จากสภาพการดำเนินการของโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนได้ดำเนินการมาแล้วแต่ยังไม่มีการประเมินผลโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนดังกล่าว จึงทำการประเมินโครงการนี้โดยใช้รูปแบบ การประเมินซีโป (CPO) (CPO'S Evaluation Model) ซึ่งพัฒนาโดยเยาวดี รวงชัยกุล เพราะเป็นรูปแบบการประเมินที่เป็นระบบ

กล่าวคือ เริ่มจากการประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ (context) ด้านกระบวนการระหว่างดำเนินโครงการ (process) และด้านผลผลิตของโครงการ (outcome) ตามลำดับซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำหรับการขยายผลโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนไปยังหมู่บ้านตำบล และจังหวัดใกล้เคียง และจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อประเมินโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในพื้นที่จังหวัดชัยนาทในด้านต่อไปนี้

1. ปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ (context) ได้แก่
 - 1.1 ความต้องการที่จำเป็นของโครงการ
 - 1.2 ความเป็นไปได้ของโครงการ
 - 1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ
 - 1.4 ความพร้อมและทรัพยากร
2. ด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินการ (process) ได้แก่
 - 2.1 กิจกรรมของโครงการ
 - 2.2 ช่วงเวลาที่ดำเนินการ
3. ด้านผลผลิตของโครงการ (outcome) ได้แก่ ผลทางตรง และทางอ้อมที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ได้แก่
 - 3.1 ผลรวม
 - 3.2 ผลกระทบ
 - 3.3 คุณค่าและประโยชน์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลที่ได้จากการประเมินจะใช้เป็นข้อมูลในการขยายผลโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนต่อไป
2. ข้อค้นพบที่ได้จากการประเมินโครงการนำมาใช้ประกอบการวางแผนดำเนินงานโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. เป็นแนวทางสำหรับเกษตรกร ผู้สนใจที่จะนำไปใช้ประเมินโครงการอื่นๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน จำนวน 3 ศูนย์เรียนรู้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ปี พ.ศ.2550 จำนวน 3 ศูนย์เรียนรู้รวมทั้งสิ้น 873 คน (สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท, 2550, หน้า 14) ประกอบด้วย

1.1.1 เกษตรกรศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ตำบลสะพานหิน อำเภอหนองมะโมง จำนวน 271 คน

1.1.2. เกษตรกรศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ตำบลดงคอน อำเภอสรรคบุรี จำนวน 313 คน

1.1.3. เกษตรกรศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ตำบลเด่นใหญ่ อำเภอด่านช้าง จำนวน 289 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ผู้ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ปี พ.ศ. 2550 จำนวน 3 ศูนย์เรียนรู้ จำนวน 274 คน ซึ่งดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิอย่างมีสัดส่วน โดยใช้สูตรคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากสูตรของ ยามาเน่ (Yamane) (บุญธรรม กิจปรีดาภิรัชต์, 2540, หน้า 71)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ได้แก่ การประเมินโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในพื้นที่จังหวัดชัยนาท ซึ่งประกอบด้วย

1. ปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ (context) ได้แก่

- 1) ความต้องการที่จำเป็นของโครงการ
- 2) ความเป็นไปได้ของโครงการ
- 3) วัตถุประสงค์ของโครงการ
- 4) ความพร้อมและทรัพยากร

2. ด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินการ (process) ได้แก่

- 1) กิจกรรมของโครงการ
- 2) ช่วงเวลาที่ดำเนินการ

3. ด้านผลผลิตของโครงการ (outcome) ได้แก่

- 1) ผลรวม
- 2) ผลกระทบ
- 3) คุณค่าและประโยชน์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน** หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนำหลักการของโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริมาดำเนินการในหมู่บ้าน ซึ่งมีรูปแบบในการจัดกิจกรรม 3 รูปแบบ ดังนี้

1.1 รูปแบบที่ 1 การจัดกิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่ตามขั้นตอนที่ 1 อย่างเต็มรูปแบบเป็นรูปแบบสำหรับ เกษตรกรที่มีพื้นที่และแหล่งน้ำเพียงพอ โดยจัดแบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน ตามอัตราส่วน 30: 30: 30: 10 สำหรับขุดสระน้ำ ปลูกข้าว ปลูกพืชผสมผสานและจัดเป็นที่อยู่อาศัยเลี้ยงสัตว์และโรงเรียนเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตตามแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 รูปแบบที่ 2 การจัดทำกิจกรรม เกษตรทฤษฎีใหม่ แบบผสมผสานตามสภาพท้องถิ่นเป็นรูปแบบสำหรับเกษตรกรที่ไม่มีพื้นที่ทำนา กิจกรรม คือ การปลูกพืชเลี้ยงสัตว์มีการแบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน สำหรับปลูกพืชสวนครัวปลูกพืชสมุนไพร ไม้ดอกไม้ประดับ ปลูกไม้ยืนต้นและเลี้ยงสัตว์

1.3 รูปแบบที่ 3 การจัดทำกิจกรรมแบบเกษตรพื้นบ้าน โดยมีพื้นที่ทำนาหรือไม่มีก็ได้เน้นความพอเพียง โดยใช้ความคิดหรือคำแนะนำจากปราชญ์ชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดกิจกรรมการเกษตร

2. **การประเมินโครงการ** หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ได้มาซึ่งสารสนเทศสำหรับตัดสินคุณค่า ปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ กระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการ และผลผลิตของโครงการ

3. **การประเมินโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน** หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ได้มาซึ่งสารสนเทศ สำหรับตัดสินคุณค่า โครงการ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้รูปแบบการประเมินซีโป (CPO) ของเยาวดี รวงชัยกุล โดยประเมินในด้านต่อไปนี้

3.1 การประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ (content evaluation) หมายถึง การประเมินบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการทั้งหมด โดยพิจารณาถึงความต้องการจำเป็นของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความพร้อม และทรัพยากร ในด้านต่าง ๆ ซึ่งวัดได้จากการสอบถามเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน โดยใช้แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.1.1 ความต้องการจำเป็นของโครงการ (needs assessment) หมายถึง ความจำเป็นหรือความต้องการของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียของโครงการ โดยพิจารณาจากสภาพปัญหาที่ทำให้ต้องดำเนินโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน

3.1.2 ความเป็นไปได้ของโครงการ (feasibility) หมายถึง โอกาสในการดำเนินโครงการได้สำเร็จ โดยพิจารณาถึงสภาพปัญหาที่เป็นอุปสรรคหรือเป็นข้อจำกัดในการดำเนินโครงการ

3.1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ (objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมี 3 ข้อ ได้แก่

1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง
2) ทักษะและประสบการณ์พื้นฐานในการทำเกษตรกรรมแบบเศรษฐกิจพอเพียง

3) ความขยันอดทน ซื่อสัตย์ ประหยัด พึ่งตนเอง และสามัคคี

3.1.4 ความพร้อมและทรัพยากร (readiness and resources) หมายถึง สิ่งที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ได้แก่ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ บุคลากร เงินทุน และงบประมาณ

3.2 การประเมินด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการ (process evaluation) หมายถึง การประเมินขั้นตอน และกิจกรรมที่ทำในโครงการ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.2.1 กิจกรรมของโครงการ หมายถึง การดำเนินงานในโครงการเกี่ยวกับวิธีการให้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้แก่ผู้เข้าร่วมของโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน

3.2.2 ช่วงเวลาที่ดำเนินการ หมายถึง การกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานของโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ได้แก่

- 1) ประชุมชี้แจงมอบนโยบาย
- 2) การคัดเลือกเกษตรกรและศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง
- 3) การจัดกลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- 4) จัดกลุ่มเกษตรกรเข้าสู่ภาคเรียนรู้
- 5) จัดทำคำของบประมาณ โครงการ
- 6) การนำเกษตรกรเข้าสู่ภาคการเรียนรู้
- 7) เกษตรกรนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติ
- 8) การติดตามและรายงานตามตัวบ่งชี้
- 9) การประชาสัมพันธ์

3.3 การประเมินด้านผลผลิต (outcome evaluation) หมายถึง การประเมินผลทางตรงและทางอ้อมที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมโครงการโดยพิจารณา จากการบรรลุ วัตถุประสงค์ของโครงการแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ผลรวม ผลกระทบ และคุณประโยชน์ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.3.1 ผลรวม หมายถึง ผลที่เกิดทั้งทางตรงและทางอ้อมจากโครงการ ซึ่งผลทางตรง ได้แก่ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนที่ให้ความรู้การเกษตรที่หลากหลายอย่างยั่งยืนและถาวร เกษตรกรเกิดความสามัคคีและได้เรียนรู้ร่วมกันในการทำการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เกิดกระบวนการเรียนรู้ทางการเกษตรอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ บูรณาการความรู้และภูมิปัญญาชาวบ้านในระดับพื้นที่จากหน่วยงานภาครัฐวิสาหกรรเกษตรและปราชญ์ชาวบ้าน ผลทางอ้อม ได้แก่ ความสามารถของเกษตรกรในการบริหารจัดการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3.3.2 ผลกระทบ หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นหลังจากการดำเนินโครงการสิ้นสุดไปแล้วช่วงระยะเวลาหนึ่ง ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมรวมทั้งจากที่คาดหวังไว้ และมีได้คาดหวัง ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของเกษตรกร การทำเกษตรแบบพอเพียงของเกษตรกร

3.3.3 คุณค่าหรือประโยชน์ หมายถึง ความสำคัญหรือคุณค่าของผลที่ได้จากการดำเนินโครงการ ได้แก่ เจตคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม และคุณภาพชีวิตที่ดีของเกษตรกร

4. หมู่บ้านโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน หมายถึง หมู่บ้านที่เป็นเครือข่าย การเข้าร่วมโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน มีจำนวน 3 ศูนย์

4.1 ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ตำบลสะพานหิน อำเภอหนองมะโมง จำนวน 271 คน

4.2. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ตำบลดงคอน อำเภอสรรคบุรี จำนวน 313 คน

4.3. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ตำบลเด่นใหญ่ อำเภอหันคา จำนวน 289 คน

5. ผู้เกี่ยวข้อง หมายถึง ผู้นำของหมู่บ้าน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อสม.

6. เจ้าหน้าที่รับผิดชอบโครงการ หมายถึง ข้าราชการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดชัยนาท ที่ทำหน้าที่หัวหน้าโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน

7. ประธาน หมายถึง เกษตรกรผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นประธานโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดกรอบแนวคิดการประเมินโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ตามแบบจำลองการประเมินซีโป (CPO) ของ (เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2549, หน้า 69) ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ ด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินการ และด้านผลผลิตของโครงการ โดยศึกษาข้อมูลจากเกษตรกร ผู้เข้าร่วมโครงการ

ตัวแปรที่ศึกษา

การประเมินโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนในพื้นที่จังหวัดชัยนาท
1. ปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ (context)
2. ด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินการ (process)
3. ด้านผลผลิตของโครงการ (outcome)

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย